

Vergaderjaar 2022–2023

29 984

Spoor: vervoer- en beheerplan

Nr. 1111

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 juni 2023

In deze brief informeer ik u over mijn besluiten inzake recente verzoeken van Wagenborg Passagiersdiensten (hierna: WPD) ten aanzien van de verbindingen Holwerd-Ameland en Lauwersoog-Schiermonnikoog. Dit is toegezegd door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat tijdens het commissiedebat Maritiem op 30 mei jl.

Onlangs heeft WPD mij verzocht in te stemmen met tussentijdse structurele wijzigingen van de dienstregelingen Holwerd-Ameland en Lauwersoog-Schiermonnikoog uit veiligheidsoverwegingen. Met het verzoek wordt voorkomen dat schepen elkaar passeren. Daarnaast heeft WPD mij verzocht in de vaargeulen geen passages toe te staan en alleen vervoer «dat verband houdt met de vaargeul als levensader van en naar Ameland en Schiermonnikoog.»

WPD heeft haar verzoeken toegelicht door te stellen «dat de vaargeulen, ondanks de baggerinspanningen van Rijkswaterstaat, als gevolg van natuurlijke morfologische ontwikkelingen onvoldoende breed en diep zijn, waardoor de veiligheid op basis van de huidige dienstregelingen niet langer gegarandeerd kan worden». Daarnaast heeft WPD het MARIN (Maritime Research Institute Netherlands) onderzoek laten doen naar de wenselijke en veilige dimensies van de vaargeulen tussen het vasteland en Ameland conform internationale richtlijnen (PIANC normen). De vaargeuldimensies die het MARIN adviseert voor het verkeer van schepen van de huidige omvang, zijn breder en dieper dan de op dit moment gehanteerde onderhoudsdimensies¹.

¹ Breder baggeren is in strijd met natuurwetgeving; de dimensies zijn vastgelegd in het Natura 2000 beheerplan.

Dienstregeling Holwerd-Ameland

Op basis van het MARIN-rapport en de huidige morfologische condities vind ik een aanpassing van de dienstregeling voor de vaarweg Holwerd-Ameland voorstelbaar. De vraag hoe groot die aanpassing naar aard en omvang moet zijn is echter minder makkelijk te beantwoorden.

Daarom gaan WPD en RWS gezamenlijk een vervolgonderzoek uit laten voeren door het MARIN naar de mogelijkheden om veilig te passeren in de vaargeulen. Dit duurt naar verwachtingen ten minste zes weken.

In afwachting van de resultaten van dit onderzoek heb ik er begrip voor dat WPD de komende zes weken een beroep doet op overmacht en op basis daarvan een dienstregeling vaart waarmee volgens WPD de veiligheid van de passagiers wordt gegarandeerd en wat het mogelijk maakt een voor de reiziger voorspelbare dienstregeling te varen. In het voorstel van WPD vertrekt de veerdienst iedere dag eens in de twee uur, nu vertrekt deze op maandag, vrijdag, zaterdag en zondagmiddag in juli eens per uur en de rest van de week eens in de twee uur. In het voorstel 's komen er doordeweeks 's ochtends vroeg en elke dag 's avonds laat extra afvaarten van de veerdienst bij (om 4:30 en 21:00 vanaf Ameland en om 5:30 en 22:00 vanaf Holwerd), om zo een grotere capaciteit te creëren. In het voorstel van WPD vervalt een aantal afvaarten van de sneldienst en de eerste afvaarten worden vervroegd.

Veiligheid staat altijd voorop en het is aan de kapiteins om te besluiten of er veilig gevaren kan worden. Daarom begrijp ik, hoe vervelend dit ook is voor de bereikbaarheid van Ameland op de korte termijn, dat WPD tot het onderzoek is afgerond een beroep zal doen op een overmachtssituatie. Zolang het eerder genoemde onderzoek nog niet is afgerond, acht ik het echter voorbarig in te stemmen met het verzoek tot structurele wijziging van de dienstregeling op Ameland.

Ik wil er alles aan doen om de bereikbaarheid van Ameland te waarborgen. Daarom wordt er parallel aan het onderzoek door MARIN naar de mogelijkheden om veilig te passeren in de vaargeulen door mijn ministerie bekeken of een tijdelijke wachtplek kan worden gecreëerd bij Holwerd, zodat er twee veerboten in konvooi kunnen varen. Dit konvoivaren voorkomt het passeren van veerschepen in de geul zelf, wat op dit moment – ondanks het beheer en onderhoud – niet overal mogelijk is in verband met de smalle vaargeul. Dit voorkomt niet dat de dienstregeling aangepast wordt, maar houdt wel de totale capaciteit van de veerverbinding op peil. De verwachte doorlooptijd is ongeveer een maand.

Dienstregeling Lauwersoog-Schiermonnikoog

In het voorstel van WPD wijzigen de vertrektijden van de laatste afvaarten van de sneldienst met een kwartier. In de concessie is bepaald dat dit een «beperkte wijziging» is, die geen instemming van de concessieverlener behoeft.

Handhavingsverzoek

Er is geen regelgeving die het mogelijk maakt om te handhaven op enkelvoudig gebruik van de vaargeulen of gebruik door een selectie van partijen. Gebruik van de geul door andere vaartuigen is en blijft derhalve toegestaan. In de krappe gedeeltes van de vaarweg moeten passages tussen schepen onderling goed worden afgestemd door de bemanning.

Ik blijf in gesprek met WPD, RWS en de gemeentes Ameland en Schiermonnikoog. Op korte termijn treed ik met alle partijen gezamenlijk in overleg. Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen